

Metallgjutarens formningsteknik

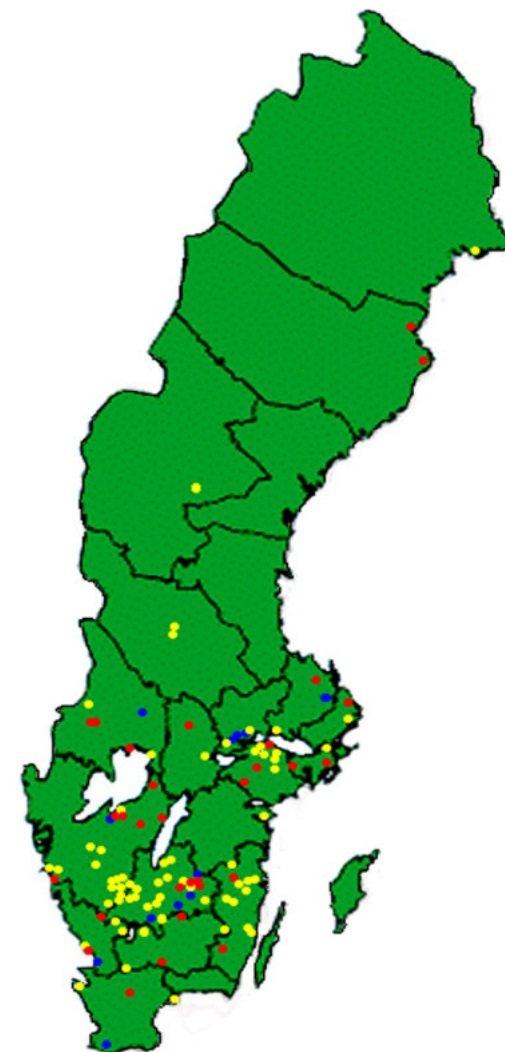
Ulf Gotthardsson, Swerea SWECAST

Gjutning

- järn
 - stål
 - aluminium
 - magnesium
 - mässing
 - kopparlegeringar
 - zink
-
- sandformar
 - stålformar

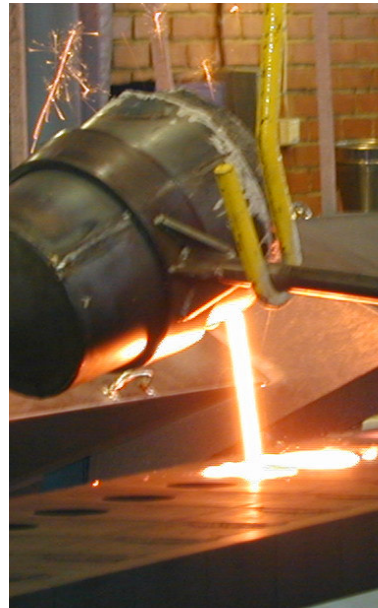
Svenska Gjuteriföreningen Swerea SWECAST

Att gjuta metall

**blandning
formning**

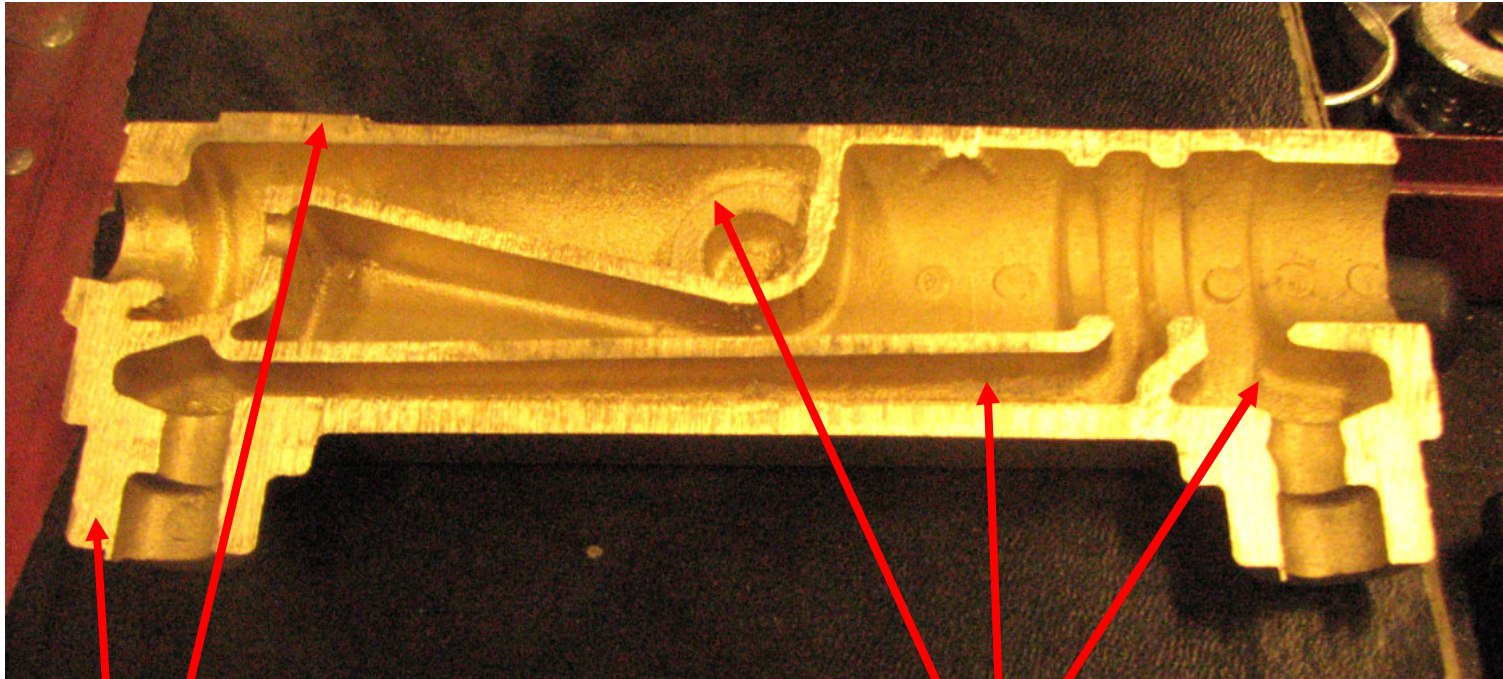

**preparering av smälta
gjutning**

efterbearbetning

Form? Kärna?

**Formen skapar de
yttre konturerna**

**Kärnan skapar de
inre hålrummen**

Att göra en form / kärna

- Sand
- Bindemedel
- Additiver
- Lim
- Black

Att göra en form / kärna: handdrammning

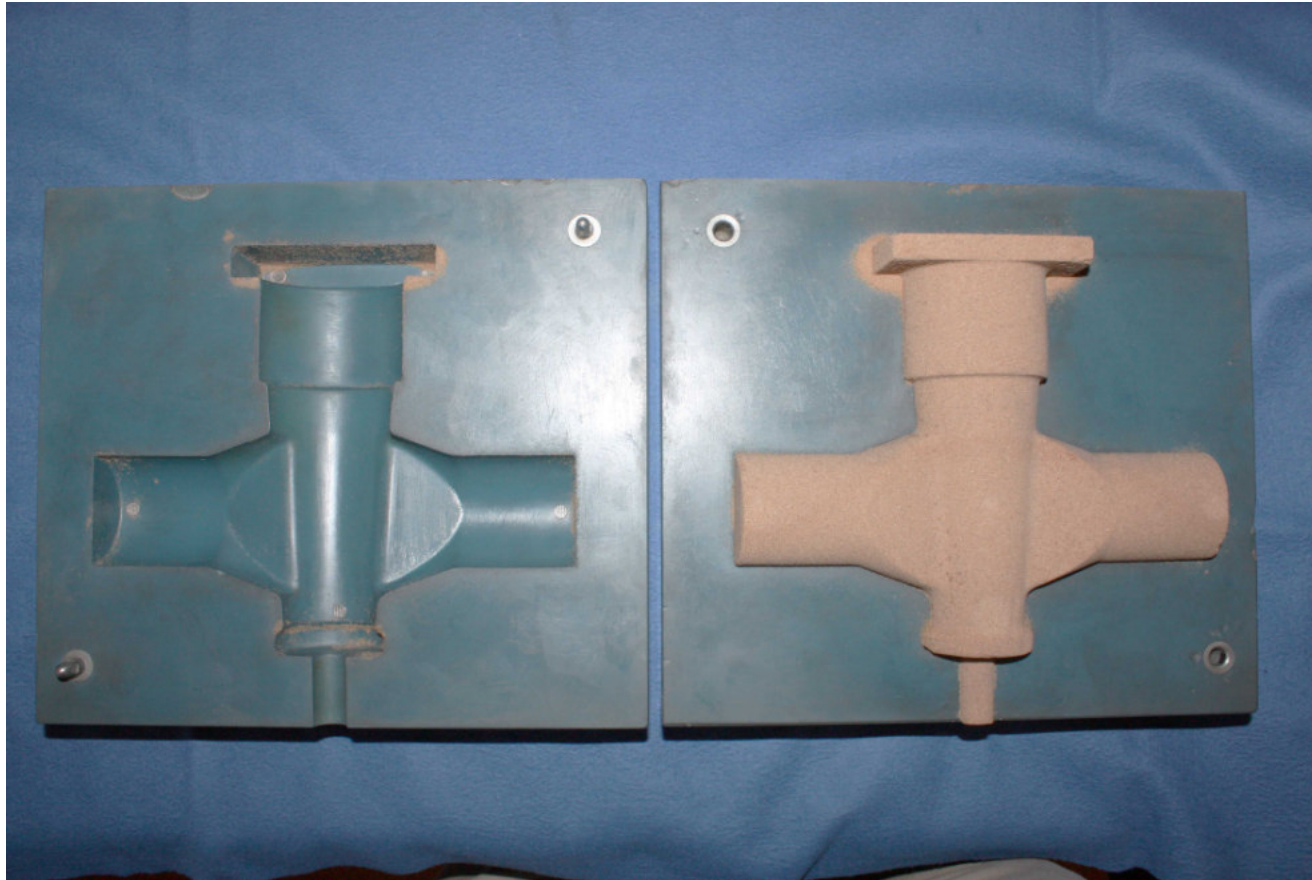
Att göra en form / kärna: skjutning

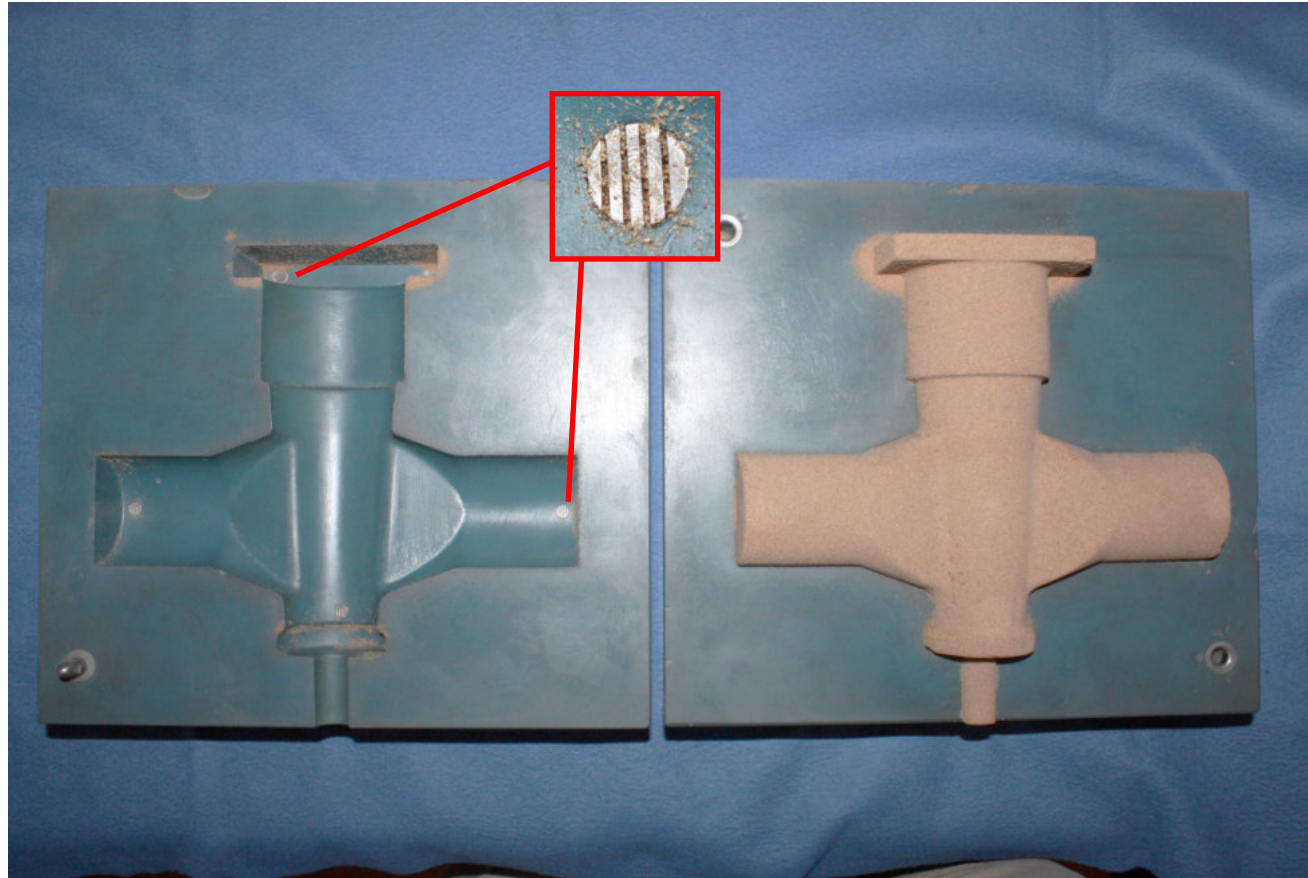
Att göra en form / kärna: skjutning

Att göra en form / kärna: skjutning

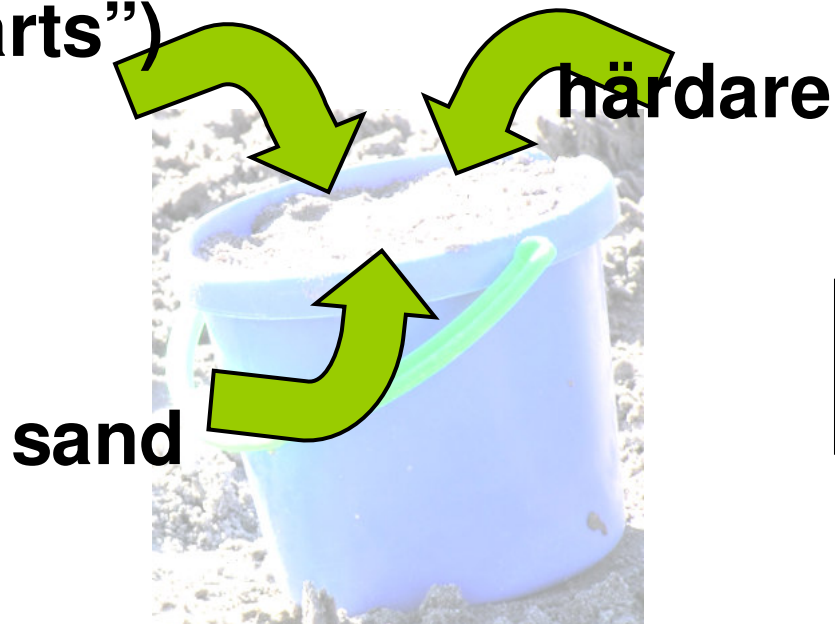

Att göra en form / kärna: skjutning

Kallhårdande bindemedel

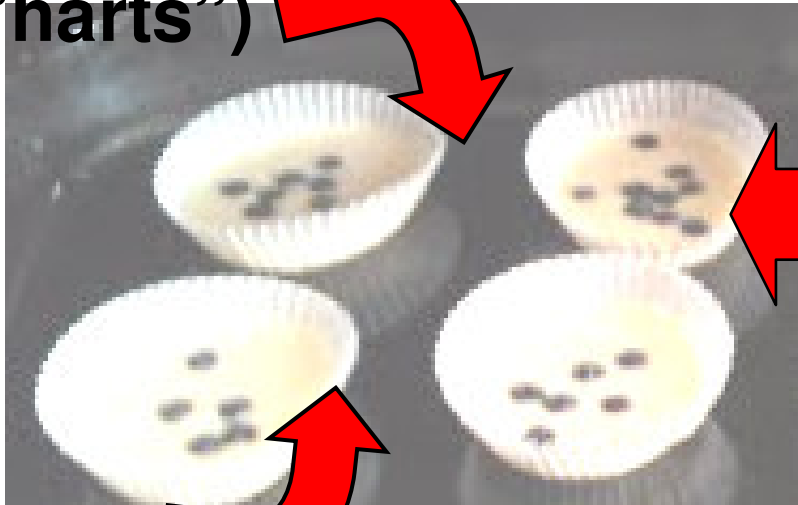
bindemedel
("harts")

"Bänktid": Tiden från blandning till härdning
(dvs hur lång tid man har på sig innan massan stelnar)

Värmehärdande bindemedel

bindemedel
("harts")

sand

Värm!!

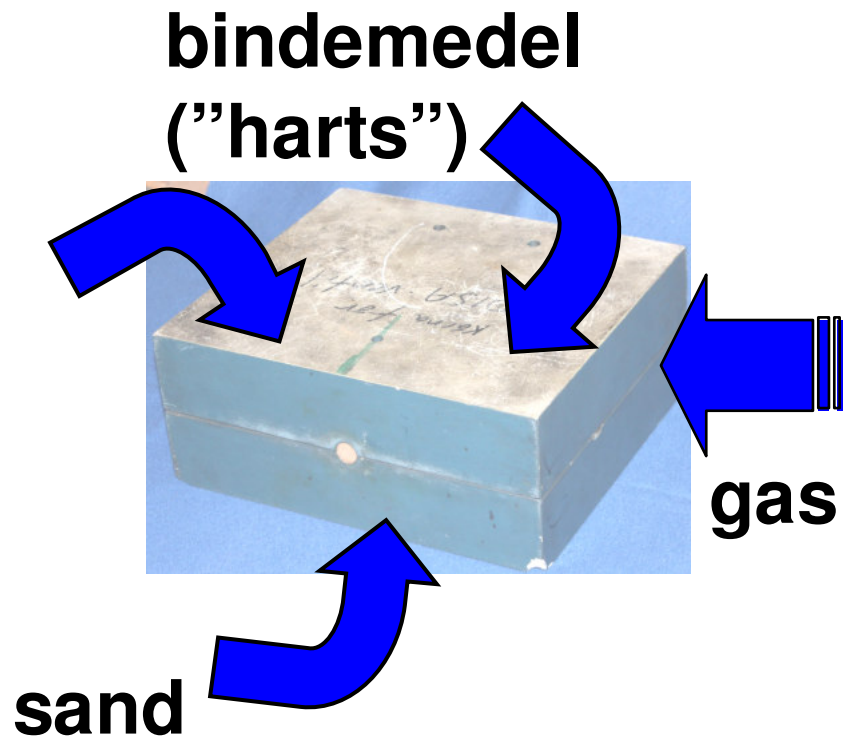

klart !

En fördel:

Sanden kan förblandas långt i förväg.

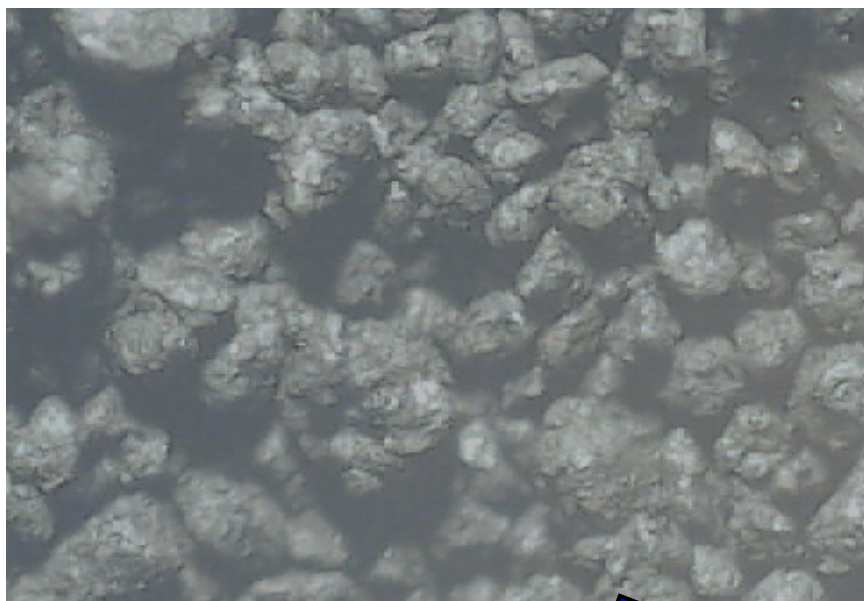
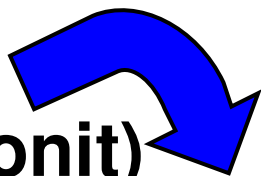
Gashärdande bindemedel

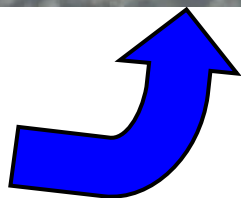
klart !

Sand med lera som bindemedel

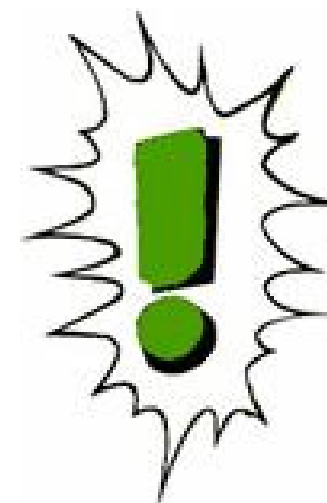
lera
(bentonit)

sand

vatten

fylls på och
kompakteras.
Klart !

Formning

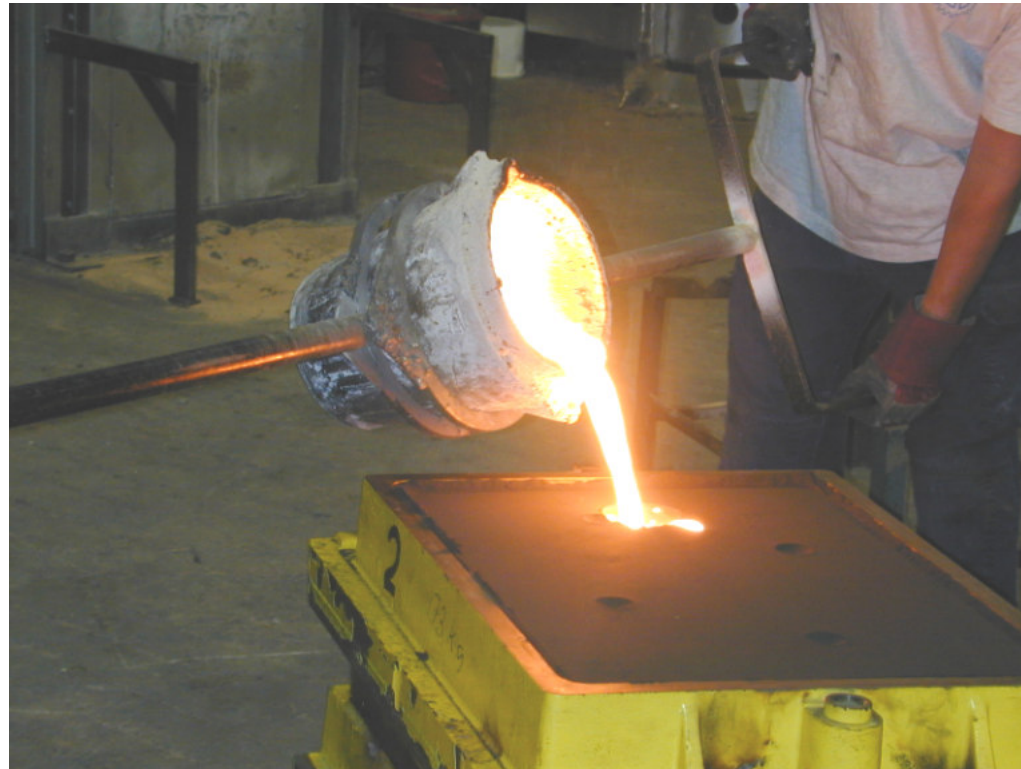

Modellen görs i trä, plast eller stål

Fylls på och kompakteras

Gjutning i formflaska

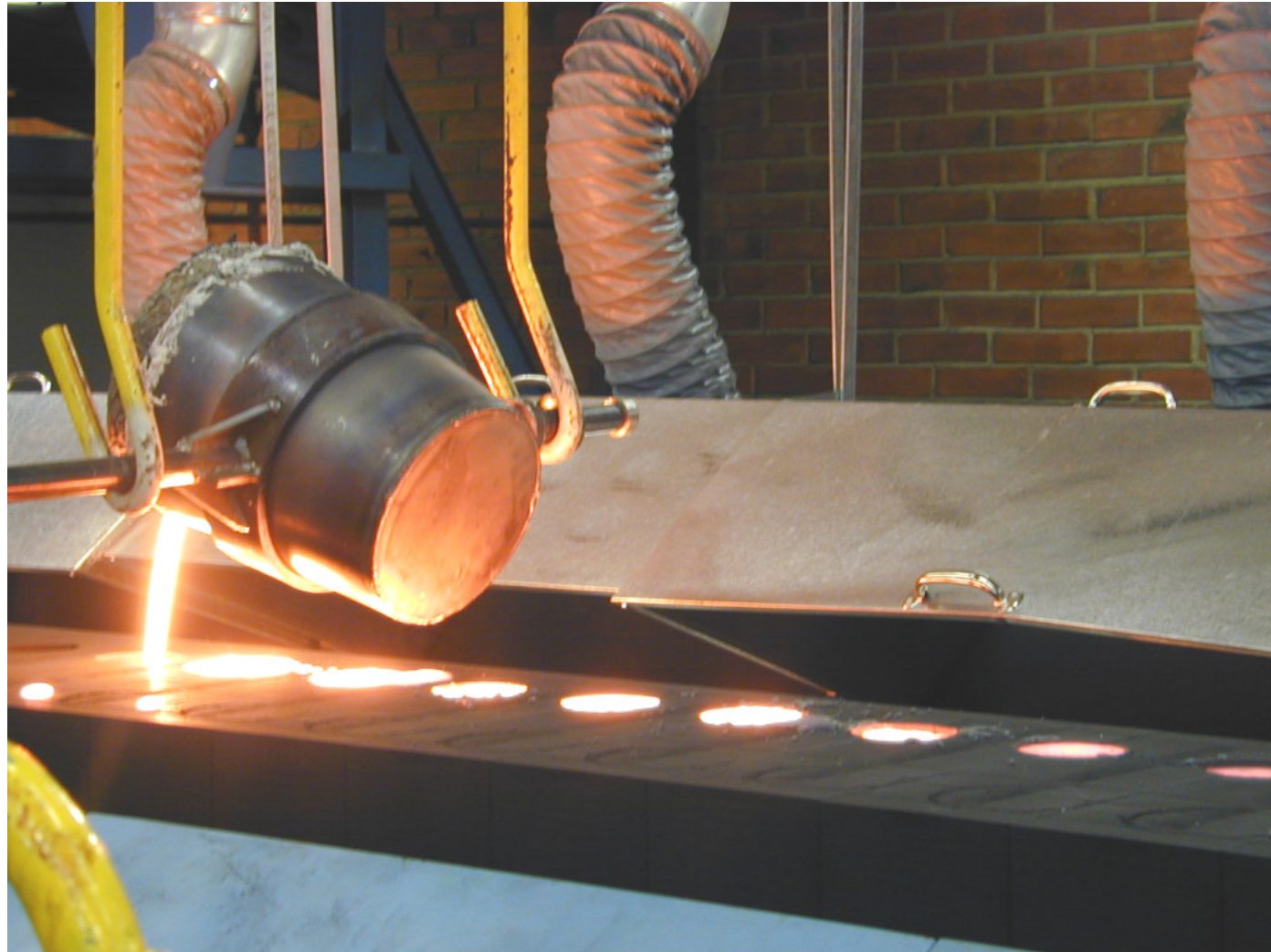
DISA-formar

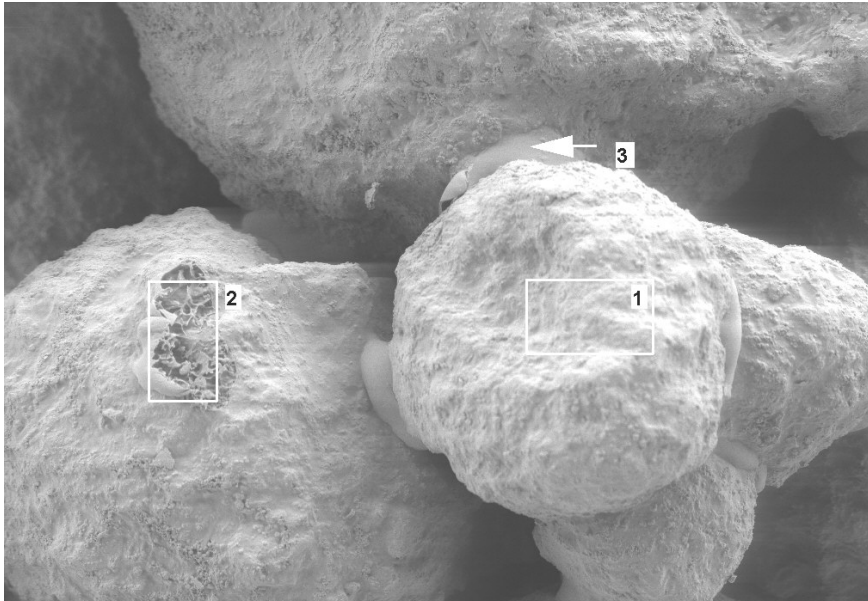
**Varje sandform har en framsida och en baksida.
Man gjuter i mellanrummet mellan formarna !**

Mycket snabb formningsteknik !

DISA-formar

Kemisk bindning vs. kompaktering

Kemisk bindning

Polymerer (hårdplaster)
binder sandkornen

Kompaktering (råsand)

Fluffig lera (bentonit) trycks ihop
och håller sandkornen på plats

Blackning

Ett lager eldfast material placeras på formens eller kärnans yta

- pensla
- flöda
- spruta
- doppa

Vad finns i black?

- täckmaterial 50 – 75 %
- bindemedel 2 – 5 %
- uppslammningsmedel 2 – 15 %
- vatten / lösningsmedel 15 – 30 %
- biocider 0,00001 %
- ytaktiva ämnen 0,1 %

Vanliga täckmaterial är

- grafit
- zirkon
- aluminiumsilikat
- aluminiumoxid

